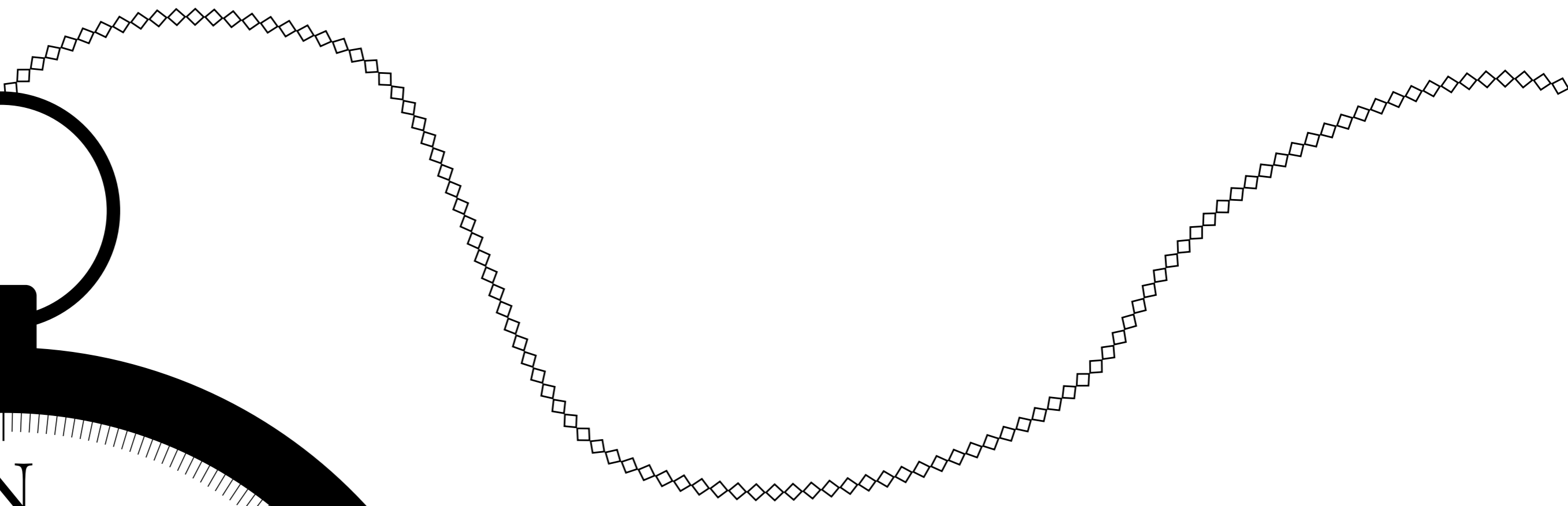
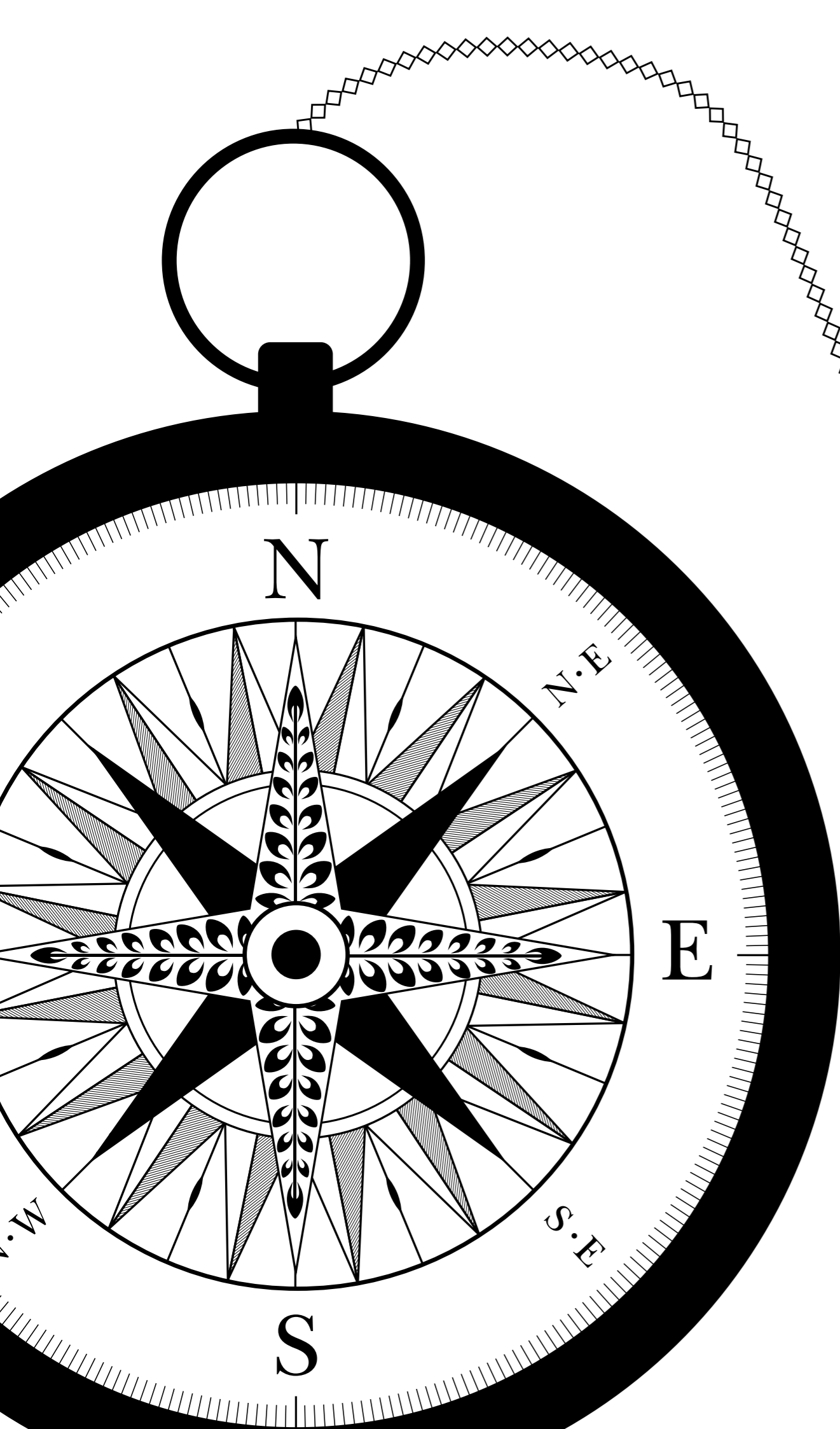

GÖR DET!

Planeringsbok för communitydansprojekt

**” INTENTIONEN, VILJAN
OCH VALEN BAKOM EN
RÖRELSE AVGÖR OM
DET ÄR DANS ELLER
INTE.**

Alla som vill, kan dansa.

Intentionen, viljan och valen bakom en rörelse avgör om det är dans eller inte. Communitydans är en metod för att erbjuda alla människor en möjlighet att uttrycka sig med dans. Arbetet leds av en danskonstnär. Danskonstnären utgår från en plats och invånarna som lever där, och lyfter fram invånarnas berättelser. Kultur i Väst genomför kontinuerligt olika satsningar på communitydans. För att underlätta arbetet för dig som är ny på området har vi samlat våra och andras erfarenheter. Vi vänder oss både till dig som är värd för ett communitydansprojekt till exempel som anställd i en kommun eller i en organisation – och till dig som är danskonstnär.

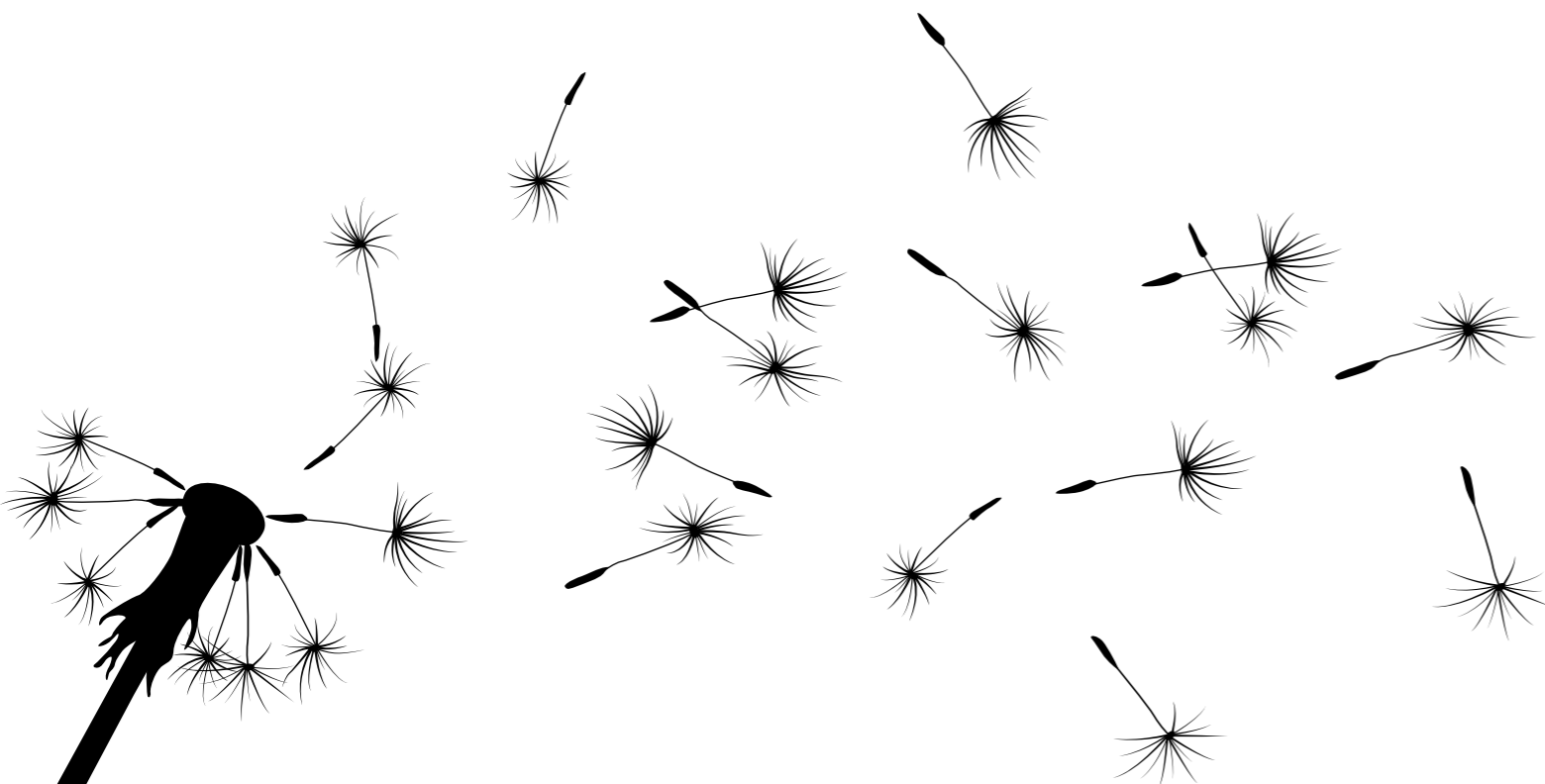
Vi hoppas kunna bidra till att ni tillsammans tidigt hittar styrkor och svagheter i projektets struktur, enas om en tydlig målbild, och att just ert communitydansprojekt blir en spännande och utvecklande resa!

VAD ÄR COMMUNITYDANS?

I communitydans får amatören hjälp med att skildra och förmedla en berättelse eller fråga man tycker är viktig eller angelägen, tillsammans med professionella konstnärer.

Ett communitydansprojekt kan se ut på många olika sätt, men det finns några gemensamma ramar:

- Målgruppen är alla medborgare – vem som helst
- Danskonstnären fungerar som guide eller inspiratör
- Deltagarna får möjlighet att göra konstnärliga val
- Vägen är lika viktig som målet
- Dansen är både ett verktyg och ett konstnärligt uttryck
- Man använder en demokratisk metod
- Platsen för projektet är ofta en utgångspunkt i arbetet

Målgruppen

Har du någon målgrupp du vill prioritera just nu? Valet av grupp kan se olika ut, beroende på projektets mål. Du kanske söker likheter, olikheter, befintliga grupper eller helt nya grupper. Du kan hålla öppna utlysningar eller handplocka deltagare.

Danskonstnären

En communitydanskonstnär bör vara trygg i sitt konstnärskap för att kunna vara receptiv och nyfiken. Viktiga nycklar i arbetet är en pedagogisk förmåga och erfarenhet av olika delaktighetsmetoder.

Deltagarna gör konstnärliga val

Ett vanligt missförstånd är att communitydans liknas vid amatördans. Här finns betydande skillnader både i process och produkt. I communitydans får deltagarna möjlighet att göra betydande konstnärliga val. Ofta utgår arbetet från deltagarnas egna erfarenheter, berättelser och tankar. Deltagarna har också möjlighet att utgå från sina egna rörelsespråk och intressen, och påverka processen.

Vägen är målet

Ett communitydansarbete behöver inte alltid resultera i en produkt, till exempel en föreställning. Processen är viktig i sig, och arbetet behöver inte visas för publik. Målet är utveckling genom möten – via dansen.

Dansen är ett verktyg – och en konstform

Mötet med danskonsten är kärnan i en communitydansprocess. Metoden gör att fler människor får möjlighet att uttrycka sig genom dans. Det leder till att dansen utvecklas som konst. I communitydansprocesser ser man ofta positiva effekter inom andra områden, det kan till exempel gälla hälsa, gruppdynamik, eller integration. Det är naturligtvis bra, men är inte huvudsyftet i ett communitydansarbete.

Demokratisk metod

Danskonstnären lotsar gruppen genom processen, mot ett gemensamt mål, med ett demokratiskt förhållningssätt.

Platsen som utgångspunkt för arbetet

För invånarna kan den lokala närmiljön innehålla kopplingar till särskilda händelser, känslor, fenomen eller viktiga frågor de vill lyfta. Genom communitydansprocessen laddas platsen också med nya minnen.

PROJEKTETS EKONOMI

Den här planeringsboken utgår från att ert communitydansprojekt är finansierat och har en färdig budget. Boken kan också vara till hjälp i planeringsfasen inför att man söker finansiering.

De flesta projekt genomförs med stöd av flera aktörer, på kommunal, regional, nationell eller EU-nivå.

Vill du ha hjälp med att söka finansiering till ett framtida projekt eller till en fortsättning på ett befintligt projekt, kan du alltid vända dig till din regionala danskonsulent för råd och stöd.

Vår projektbudget i stora drag:

Total budget:

VISION, MÅL OCH SYFTE

Att formulera en vision. Att enas om projektets mål, syfte och ansvarsområden.

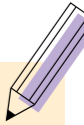
Värd

Formulera dina och organisationens/kommunens syften och mål med projektet. Beskriv din vision med fem ord.

Danskonstnär

Formulera dina konstnärliga syften och mål med projektet. Beskriv din vision med fem ord.

Båda

- Diskutera er fram till vad som är kärnan i ert projekt. Hitta era gemensamma syften och mål. Skriv ner 1–3 kortsiktiga mål och 1–3 långsiktiga mål. Det här bildar er gemensamma riktning för projektet.
- Formulera målen i en enkel och kortfattad version som ni använder när ni presenterar projektet för till exempel samarbetsparter.

Kortsiktiga mål

- _____
- _____
- _____

Långsiktiga mål

- _____
- _____
- _____

En kreativ arbetsprocess kan ofta gynnas av flexibilitet. Målen kan behöva uppdateras eller skrivas om längs vägen.

Försök alltid i första hand att lägga fokus på deltagarnas process och resa genom projektet, oavsett om ni strävar mot ett publikt möte eller inte.

När ni har en grupp deltagare kan det vara bra att också titta på deras mål och visioner för arbetet. Jämför med era egna mål!

Projektets namn:

Vår gemensamma vision:

Våra gemensamma syften och mål:

För att nå vår vision behöver vi kontakta följande samarbetsparter:

TID OCH TIDSPLAN

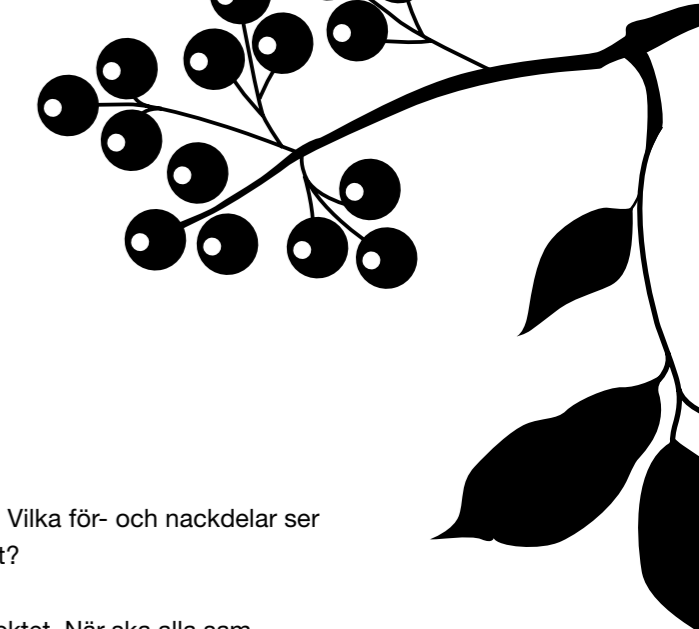
Att sätta en start- och slutpunkt för projektet, att inventera och fördela resurser och att skapa en tidsplan för projektets olika aktiviteter och stadier.

Danskonstnär

Gör en uppskattning av hur många arbetstimmar dina uppgifter i projektet tar. Dela upp tiden i olika poster, så att det till exempel är tydligt hur många timmar som behövs för din personliga planering, projektets gemensamma planering, arbete med deltagarna i den konstnärliga processen och för efterarbete och dokumentation.

Värd

Projektet som helhet har mycket att vinna på att använda danskonstnärens timmar till det konstnärliga arbetet i så stor utsträckning som möjligt. Du som värd är ett viktigt stöd till danskonstnären och kan hjälpa till på många olika sätt: hitta nya deltagare, se till att lokalen är upplåst, avlarmad och uppvärmd, sköta transporter, beställa mat och dryck, bjuda in till träffar, skylta lokaler, hålla i eventuellt publikarbete etcetera.

Båda

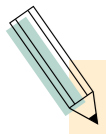
- Sätt en start- och slutpunkt för projektet. Vilka för- och nackdelar ser ni med den valda tidpunkten för projektet?
- Gör en tidsplan för de olika delarna i projektet. När ska alla samarbetsparter vara klara? När måste information gå ut om att ni söker deltagare? När ska ni ha hittat alla deltagare? När måste lokalen vara bokad? Under vilken period träffas deltagarna? När sker sista gemensamma träffen? När ska ni utvärdera och sammanfatta projektet?
- Bestäm hur ofta ni stämmer av med varandra under projektet.

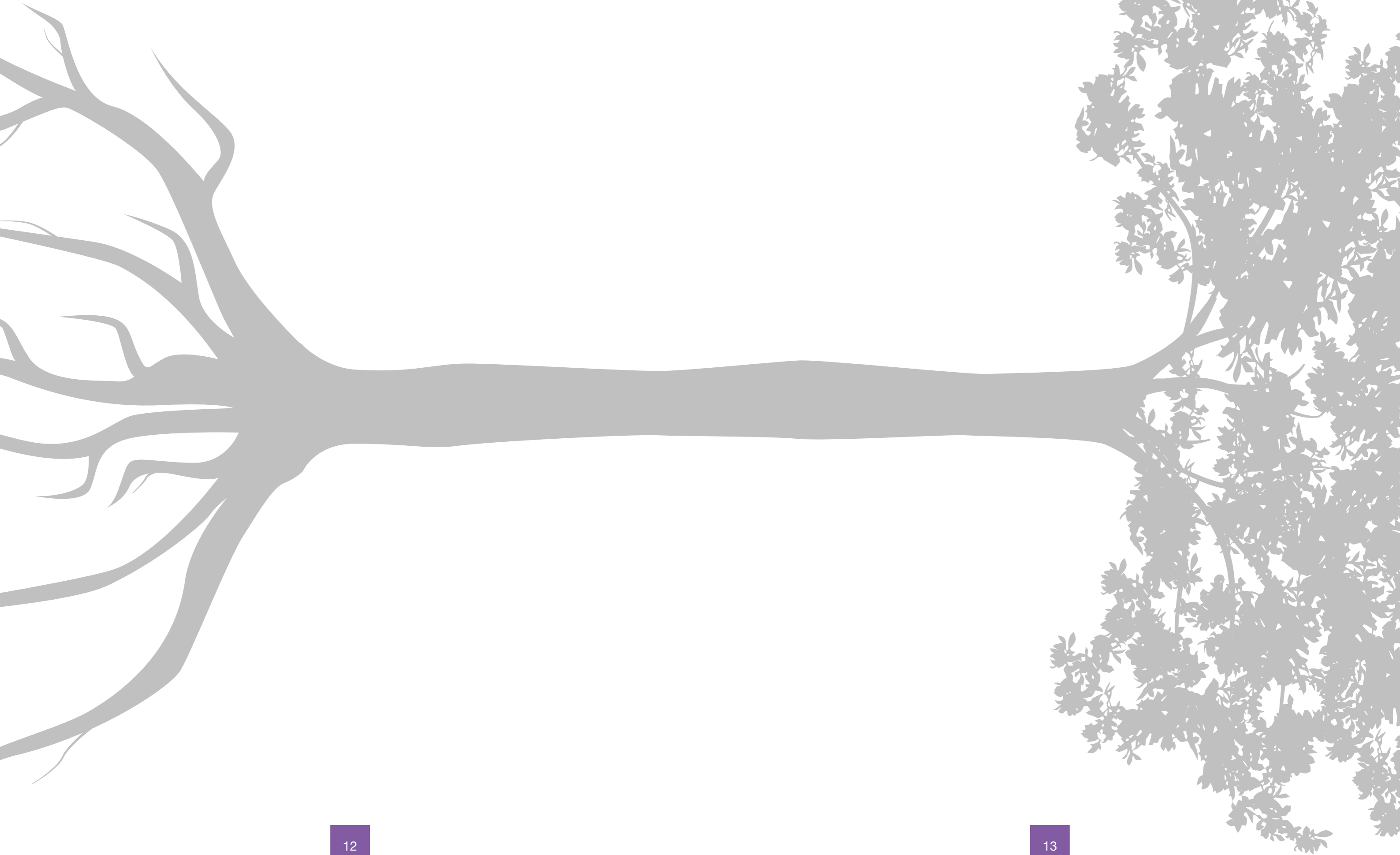
Stäm hellre av med varandra för ofta än för sällan! Ibland kanske det känns som om man inte har något att berätta, men det kan ändras när man kommer igång. Täta samtal kan bidra till att bygga en stabil plattform för projektet.

Glöm inte att lägga in er gemensamma planeringstid i projektets tidsplan.

Rita upp en tidsplan för projektet, där du noterar viktiga hållpunkter.

HITTA GRUPPEN

Att ta reda på vilka deltagare ni söker. Att formulera projektet och den konstnärliga visionen på ett sätt som passar er målgrupp. Att nå ut med information.

Danskonstnär

Du som bärare av de konstnärliga visionerna är den som kan inspirera, skapa trygghet och locka deltagare till projektet. För att förstå miljön du ska arbeta i, är det viktigt att du planerar in tid för träffar med nyckelpersoner på platsen eller inom organisationen där projektet ska ske. Här förankrar du projektet, får veta mer om sammanhanget du ingår i och kan få värdefulla nycklar till att hitta deltagare. Det är också viktigt att du och din värd tillsammans jobbar med hur ni formulerar den konstnärliga visionen för projektet, med målet att hitta deltagare.

Värd

Du som är värd har möjlighet att organisera arbetet med att hitta deltagare. Ta stöd av danskonstnären för att formulera en beskrivning av projektet, den konstnärliga idén och vilka deltagare ni söker. Se också över om någon målgrupp är särskilt underprioriterad inom just din kommun eller organisation. Här är några idéer om hur du sedan går vidare med att hitta deltagare:

- Låt danskonstnären presentera sig för kommunen/organisationen och kanske visa tidigare communitydansarbeten.
- Arrangera en mötesplats där du och danskonstnären träffar samarbetsparter och tänkbara deltagargrupper.
- Sprid information om projektet genom till exempel affisch och flyer eller digitalt via sociala medier och nyhetsbrev.
- Ta hjälp av samarbetsparter för att sprida information i sina nätverk.

Båda

- Kom överens om er målgrupp, vilka människor ni söker till projektet. Titta också på hur ni kan rekrytera deltagare utifrån perspektiv som genus, jämställdhet, tillgänglighet och mångfald. En gemensam målsättning gör det lättare att hitta rätt kommunikationsform, rätt kanaler och tillvägagångssätt för att nå deltagare.
- När ni har kommit överens om en målgrupp, behöver projektet formuleras för just den målgruppen. Ibland kan det kännas svårt att beskriva ett projekt som ännu inte genomförts och som gruppen dessutom kommer att kunna påverka. Ett bra sätt att komma igång är att först hitta ett välkomnande och inbjudande tilltal. Gå sedan vidare med att formulera angelägna beröringspunkter för de människor ni söker, och sätta ord på möjligheterna i att delta i projektet. Finns kanske liknande projekt som ni kan använda som exempel på hur det kan se ut? Finns det grupper av människor som ni inte vet hur ni kan komma i kontakt med? Behöver informationen översättas till andra språk, eller ske genom bildkommunikation?

Våra målgrupper:

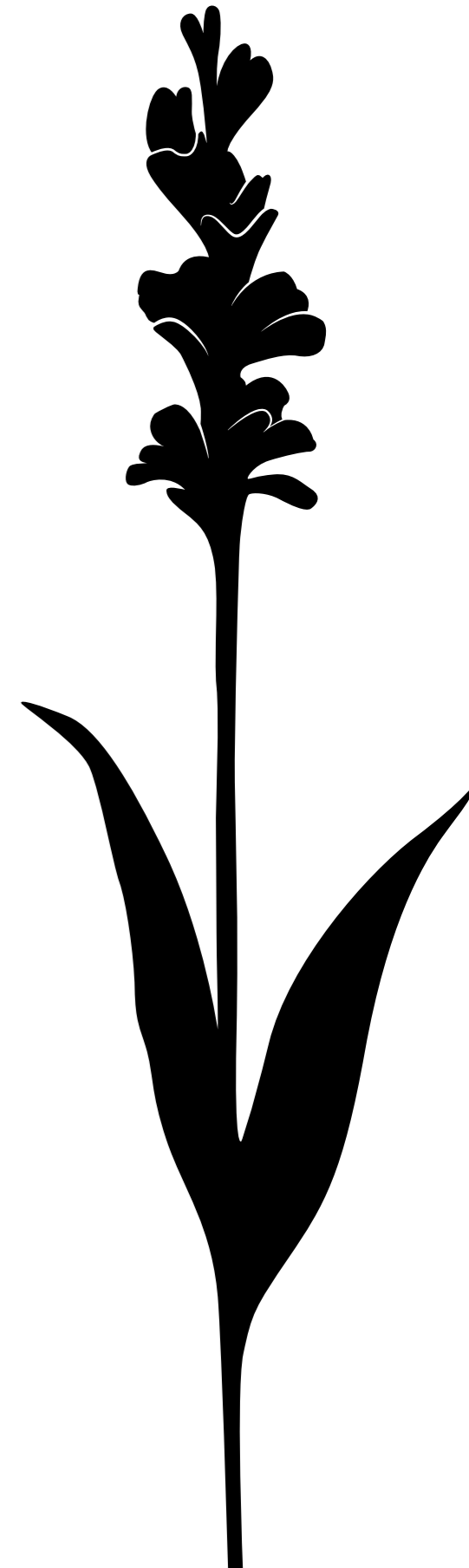
Hur förmedlar vi projektet till vår målgrupp?

Ett projekt av det här slaget har ofta många mål. Känn inget krav på att kommunicera alla syften, mål och effekter med arbetet till presumtiva deltagare. Vissa syften och mål kan vara enklare att nå om de får vara bakomliggande tysta värden.

Ett framgångsrikt sätt att nå en ny grupp människor är att låta danskonstnären investera tid på en ny plats, finnas i miljön, lyssna in, svara på frågor och visa glimtar från sitt konstnärskap. Att få göra själv, är ofta det mest effektiva för att skapa intresse. Danskonstnären kan ge smakprov på hur arbetet kan se ut, till exempel genom en workshop. Om danskonstnären bor långt bort kan videohälsningar vara ett sätt att presentera sig.

När ni har hittat era deltagare, är det viktigt att hålla kontinuerlig kontakt. Här kan värden hålla i relationen med gruppen fram till projektstart, till exempel via mail, sociala medier eller genom inplanerade fikastunder, där man sprider inspiration och information. Det kan också fungera fint att bygga relationen med gruppen i direkt anslutning till projektstart. Detta kan passa grupper som är nya, ovana och som kanske har ett motstånd som måste övervinnas.

TEAMET

Att skapa långsiktiga effekter genom att ha ett starkt team med flera spindlar i nätet.

Danskonstnär

Som danskonstnär leder du det konstnärliga arbetet. Här är det viktigt att ditt arbete med gruppen inte blir isolerat. För att få långsiktiga effekter på platsen ni har valt, är det viktigt att försöka involvera fler, även i det konstnärliga arbetet. Titta till exempel på möjligheterna att samarbeta med en lokal danskonstnär eller danspedagog. Kanske finns det även lokala konstnärer från andra konstformer som kan bidra till processen?

Värd

Du som värd ingår i teamets kärna. Du är danskonstnärens viktigaste stöd, och är också den som har den lokala kännedomen om fler personer som kan ingå i projektet. Det kan till exempel vara en lokal danspedagog, konstnärer från olika konstformer, tjänstemän inom kultursektorn, fritidsledare, ungdomskonsulenter etcetera.

Båda

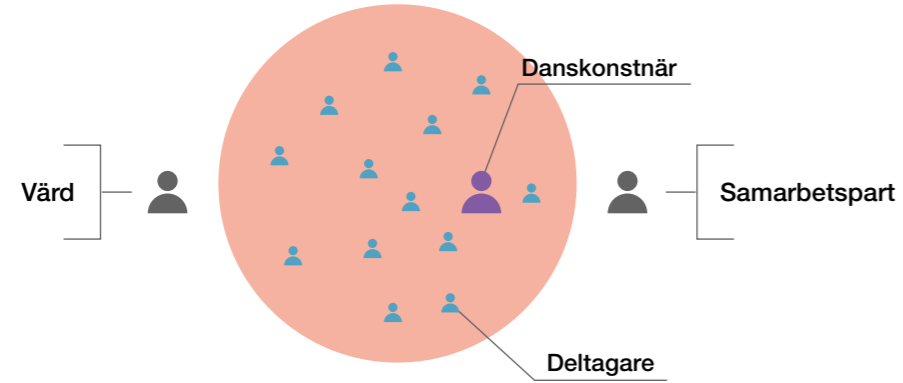
En av förutsättningarna för att ett communitydansprojekt ska överleva över tid och ge långsiktiga effekter är att det är skapat utifrån en hållbar struktur. En god relation mellan konstnär och värdorganisation är en bra grund. Samarbeta för att arbetsmetoderna och erfarenheterna från projektet ska kunna spridas och leva vidare på platsen, även efter projektets slut. Detta gör ni genom att:

- planera långsiktigt från start
- involvera lokala resurser i projektet
- skapa tydliga ansvarsområden och uppgifter för alla inblandade

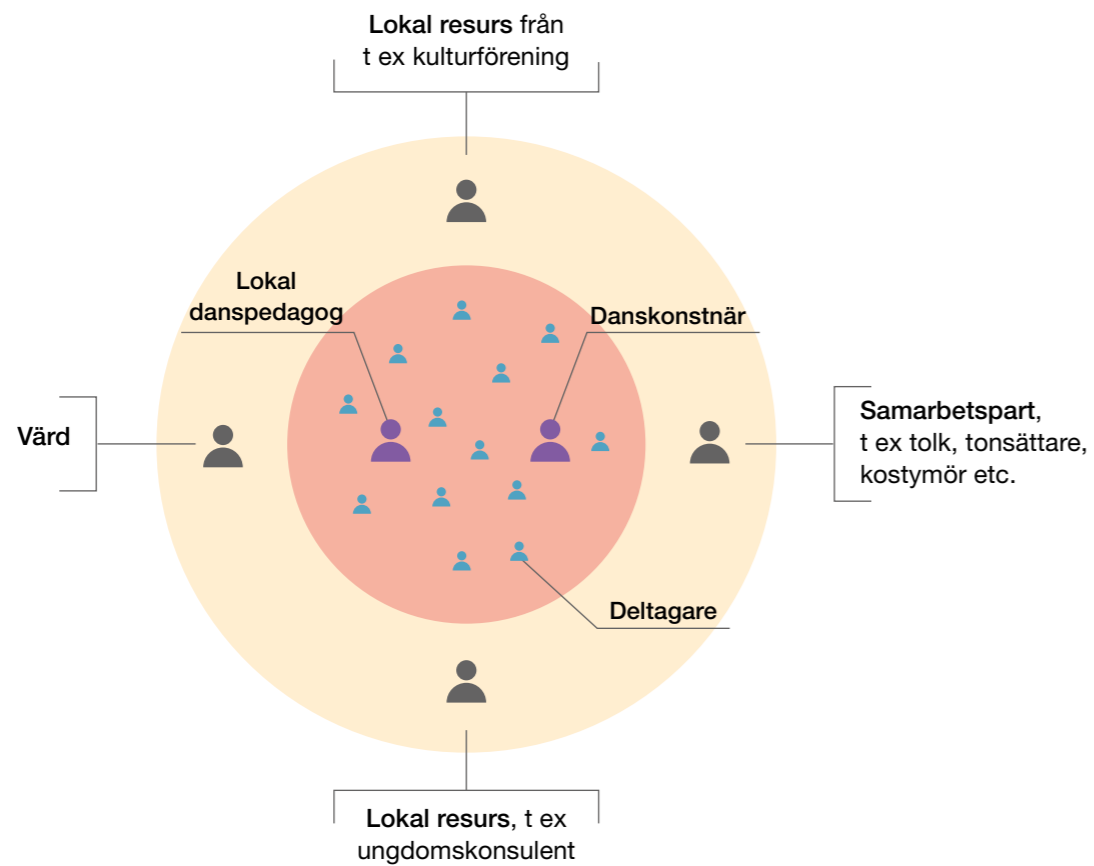

Skapa en kontaktlista med både e-post och telefon till nyckelpersoner och andra viktiga funktioner inom projektet, till exempel vaktmästare, rektor, tolk, ungdomskonsulent, pedagog etcetera.

Engagemang över tid brukar bidra till att projektet blir starkt och väl förankrat. Genom täta avstämningar och möten får alla involverade möjlighet att se sin roll och sitt ansvar i projektet.

Kortsiktig struktur. Ett communitydansprojekt med en värd, en danskonstnär, en samarbetspart och en grupp deltagare som arbetar isolerat, stannar ofta vid just ett projekt.

Långsiktig struktur. För att projektet ska leva vidare krävs en god relation mellan konstnär och värdorganisation. Delaktighet är ett nyckelord.

Så här ser vår modell ut:

PLATS OCH RUM

Att välja en plats för projektet. Att skapa trygga och anpassade rum för den kreativa processen.

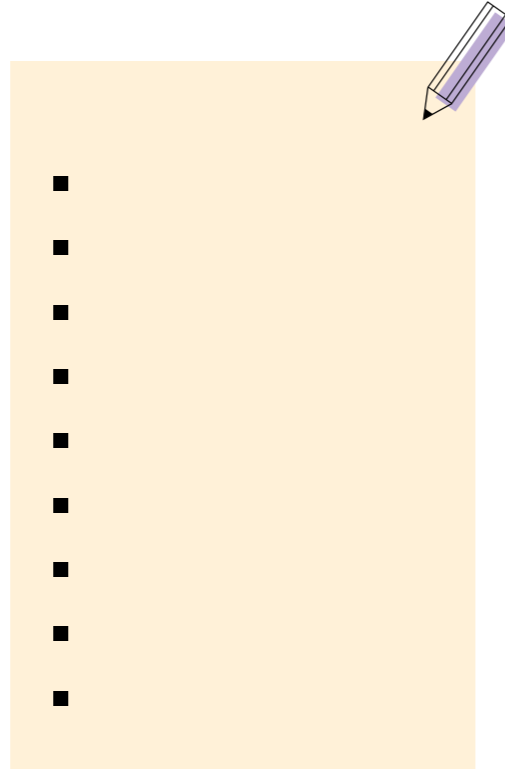
Danskonstnär

Fundera över vilken typ av plats som ger dig konstnärlig inspiration, eller som ger näring till den konstnärliga process projektet ska arbeta med.

Gör en lista över vad som behövs i en lokal där du och gruppen ska jobba.

Till exempel:

- Storlek på rummet
- Golv/matta
- Värme
- Insynsskydd
- Toalett/dusch
- Handikapptoalett/dusch
- Hiss
- Rullstolsramp
- Möjlighet att komma nära entrén med bil

Värd

Du som värd har en viktig roll genom din kännedom om platsen för projektet. Genom din förkunskap och dina kontakter har ni möjlighet att hitta en bra plats och lokaler för gruppen att jobba i. Tänk också på att projektet också kan behöva rum till exempel för möten eller där ni kan äta tillsammans.

Båda

Den plats ni väljer får konsekvenser för projektet. Hamnar någon "på hemmaplan" respektive "på bortaplan" utifrån den plats ni väljer? Är det en trygg plats för alla? Diskutera för- och nackdelar med olika platser till exempel genom att titta på platsens

- geografiska sammanhang
- sociala sammanhang
- närhet till knutpunkter, till exempel kollektivtrafik

Tänk utanför boxen! Ett rum för dans behöver kanske inte vara en lokal som just nu används för dans. Kanske passar ert communitydansprojekt bättre i en helt annan typ av miljö?

Våra reflektioner kring platsen:

DEN PERSONLIGA BERÄTTELSEN

Etik i rummet och vid offentliga visningar. Att hjälpa publiken förstå vad den ska få uppleva. Att skapa trygga ramar för dokumentation eller sammanfattning av processen.

Danskonstnär

Att hantera en människas personliga berättelse och uttryck kräver integritet, respekt och fingertoppskänsla. Alla ska kunna känna sig bekväma med det som förmedlas, både nu och framåt i tiden. Därför är det extra viktigt att ge deltagarna möjlighet att påverka och också ge dem tid att reflektera över vad de vill dela med andra. Ställ regelbundet frågor till exempel kring bilder, rörelser eller övningar. Det är viktigt att alltid hantera ett nej eller en tveksamhet varsamt, oavsett var ni är i processen. Försök så långt det går att erbjuda deltagaren andra möjligheter, där han eller hon är helt bekväm.

Som danskonstnär har du ett ansvar för att sätta gränser för hur du låter deltagarna presentera sina personliga berättelser. En person som till exempel gått igenom ett trauma kan som en del av sin läkningsprocess berätta detaljer som i vissa fall bör stanna i rummet. Kanske bör delar av berättelser abstraheras, om projektet ska presenteras i en publik form.

Var varsam när du flyttar ett communitydansarbete ur sitt sammanhang eller ur sin miljö. Fundera över hur du kan förmedla sammanhanget, processen och dess mål och syfte, för en publik som saknar förkunskap. Saknas detta, kan resultatet upplevas som lösryckt och därigenom svåräst. Skapa goda förutsättningar för ett kvalitativt möte genom att till exempel berätta om:

- projektets syfte
- tidsramarna
- gruppen, dess sammansättning och deltagarnas tidigare erfarenheter
- hur ni har jobbat

En modell för att ge publiken en förförståelse inför en visning av communityarbetet är att låta deltagarna skriva en personlig presentation. Den kan vara en del i inbjudan eller läsas upp innan föreställningen.

Värd

Du som arbetar i en kommun eller i en organisation kan hjälpa danskonstnären i arbetet med deltagarnas personliga berättelser bland annat genom att skapa trygga och bra ramar för dokumentationen av projektet. Du kan till exempel stötta genom att gå igenom spridningsregler och hur dokumentation av olika slag får visas och användas, och på vilka villkor.

Har ert projekt deltagare under 18 år krävs tillstånd från vårdnadshavare för att publicera bild eller rörlig bild där personen medverkar. Det är också mycket viktigt att veta om någon i gruppen har skyddad identitet.

Båda

En viktig del när man arbetar med personliga berättelser är att noga utarbeta regler för dokumentation. Informera också gruppen om vad som gäller.

- Ska processen dokumenteras? I så fall hur och när?
- Vad har dokumentationen för mål och syfte?
- Vem äger dokumentationen?
- Vem äger verket?
- För vem får dokumentationen visas?

Sätt upp regler för gruppens egna filmningar och foton och spridning av dessa.

Glöm inte att informera alla involverade i projektet vad som gäller angående fotografering, filmning och annan dokumentation.

SLUTET – EN NY BÖRJAN

Att avsluta projektet, utvärdera, ta vara på erfarenheterna och titta framåt.

Danskonstnär

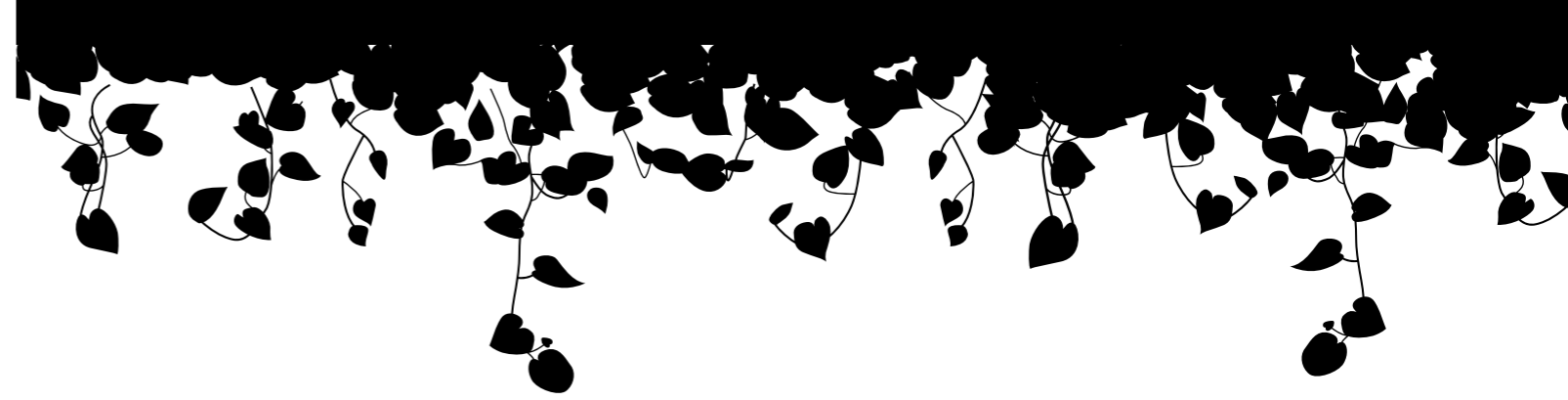
Fundera över hur du kan bidra till att deltagarna tar projektet vidare.

Är du villig att fortsätta arbeta med gruppen, kanske i en annan form?

Har du tips till deltagarna om andra sammanhang som skulle passa dem?

Värd

Titta på vilka andra kreativa mötesplatser du kan erbjuda gruppen inom din kommun/organisation. Kanske går det att erbjuda återkommande besök av danskonstnären eller en lokal ledare som arbetar vidare? Kan deltagarna sätta upp sig på maillistor för nyhetsbrev eller vill ni skapa en gemensam facebookgrupp för att hålla kontakten framåt?

Båda

- Redan vid projektstart är det bra att fundera över när och hur ni vill utvärdera arbetet. Här finns många olika sätt. Ni kan välja att göra det löpande under processen eller vid projektets avslut. En utvärdering kan ske till exempel genom en enkät, genom samtal, intervjuer eller i grupp. Informera gruppen redan vid projektstart hur och när ni kommer att utvärdera arbetet, och vem som ansvarar för detta.
- Diskutera tillsammans, med utvärderingen som grund, vad gruppen behöver för att ta projektet vidare till nya mål efter avslutat projekt.

Så här utvärderar vi projektet:

Det kan vara svårt att mäta hur framgångsrikt ett communitydansprojekt har varit. Att deltagare, deras familjer, vänner och andra personer runt dem har blivit berörda av arbetet kan vara starka indikatorer på en bra process. Andra tecken på ett bra projekt är att deltagarna har känt sig trygga och varsamt behandlade.

TANKAR OM DANS OCH VIDGAT DELTAGANDE

Danskonstnären och värden måste vara trygga i att:

... oavsett gruppkonstellation, med deltagare med eller utan funktionsvariationer, hitta balansen mellan att ge utmaningar och stöd i processen.

... alla kroppar kan dansa. I en oerfaren deltagare finns alltid oupptäckta konstnärliga förmågor och resurser som kan utvecklas och bli synliga i en communitydansprocess.

... låta konstformen förmedla sig själv genom görande och upplevelse.

... en communitydansprocess kan ibland upplevas som "lös i kanterna". Det är en viktig del av processen och utforskandet och kan kräva både tålamod och förståelse

... det ibland finns förutfattade meningar om vad dans är, hur dans ser ut, och vem som får och kan dansa. Vidga perspektiven genom att använda olika ord för dans, till exempel rörelse eller storytelling. Visa på olika sorters dans och vitt skilda arbetsprocesser. Fokusera hellre på den egna kroppens möjligheter till uttryck och glädjen i att vara en del av en kreativ och konstnärlig process. Detta gäller framför allt i början av arbetet, innan deltagaren själv fått uppleva vad dans kan innebära.

... lyssna aktivt och vara öppen för kommunikation i och utanför kärngruppen. Underskatta aldrig att äta och ibland laga mat ihop.

... bygga på deltagarnas intressen och styrkor. Kanske har de tidigare erfarenheter av olika dansstilar, sporter eller andra fysiska uttrycksätt.

... vara 4 eller 20. Gruppens storlek kan variera från gång till gång. Detta ställer höga krav på danskonstnären att vara flexibel och skapa lagom stora mål och förväntningar på processen. Se om det är möjligt att ha en gemensam överenskommelse i gruppen om vilka tider som gäller och att man kommer till de planerade träffarna – utan att tappa någon. Pressen kan ibland bli för stor, danskonstnären måste känna in och vara lyhörd för varje enskild individs situation, och ha respekt för deltagarens pågående liv och utmaningar. Nyckeln är att konstnären försöker förstå deltagarens motivation och ingång i projektet. Det är inte alltid möjligt att möta allas behov – men ambitionen att försöka räcker ofta långt. Deltagarna ska känna sig motiverade och engagerade. Om projektet får fortsätta över tid brukar detta problem försvinna genom att en kärngrupp utkristalliseras. Arbetet bygger då på ett personligt och kollektivt ägarskap och skapar tillit, engagemang och nyfikenhet.

Ett sätt att följa projektets olika stadier, och också deltagarnas känslor under processen, är att skapa en gemensam loggbok. Här kan ni göra dagboksanteckningar, samla inspirationsbilder och skriva ner tankar under projektets gång.

LYCKA TILL!

Varje projekt är unikt, varje grupp är unik, varje danskonstnär och kommun eller organisation likaså. Vi hoppas att du bland de här råden hittar det som är viktigt just för dig.

Har du fler frågor är du varmt välkommen att kontakta danskonsulenterna på Kultur i Väst. Vi bidrar gärna med fler erfarenheter från våra communitydansprojekt, vi kan vara bollplank, bistå med material, kontakter och sammanhang.

Vi driver också ett communitydansnätverk som träffas flera gånger per år för att dela erfarenheter och kunskap. Mer information om nätverket, tidigare och pågående projekt och hur vi jobbar med communitydans hittar du på kulturivast.se/dans

Danskonsulenterna på Kultur i Väst

Anna Åkerström

073 901 36 39

anna.akerstrom@kulturivast.se

Eyrun Thorhallsdottir

070 349 21 56

eyrun.thorhallsdottir@kulturivast.se

Tina Andersson

070 886 48 89

kristina.andersson@kulturivast.se

Texten är skriven av danskonsulenterna på Kultur i Väst utifrån erfarenheter från communitydansprojekt och residens. Birte Niederhaus har läst och kommenterat texten. Särskilt tack till Jo Parkes för värdefull kunskaps- och erfarenhetsdelning.

Kultur i Väst

Kultur i Väst är en av Västra Götalandsregionens kulturförvaltningar och vi får vårt uppdrag från kulturnämnden. Grunden i vårt arbete handlar om att stärka konsten och kulturen, samt att öka kunskapen om de positiva effekter kulturen har i samhället. För att kunna åstadkomma det, samarbetar vi med andra aktörer, regionalt, nationellt och internationellt. Läs mer på kulturivast.se